

Integrasi Pendekatan Didik Hibur dalam Pembelajaran Sejarah: Satu Tinjauan Konseptual

(Integrating the Edutainment Approach into History Learning: A Conceptual Study)

Nor Shafiqah Rosdi^{1*}, Anuar Ahmad²

¹Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), 43600 Bangi, Selangor, Malaysia.
Email: norshafiqahrosdi@gmail.com

²Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM), 43600 Bangi, Selangor, Malaysia.
Email: anuarmd@ukm.edu.my

CORRESPONDING

AUTHOR (*):

Nor Shafiqah Rosdi
(norshafiqahrosdi@gmail.com)

KATA KUNCI:

Pengajaran Sejarah
Didik Hibur
Motivasi Pelajar

KEYWORDS:

History Education
Edutainment
Student Motivation

CITATION:

Nor Shafiqah Rosdi, & Anuar Ahmad. (2025). Integrasi Pendekatan Didik Hibur dalam Pembelajaran Sejarah: Satu Tinjauan Konseptual. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 10(9), e003546.
<https://doi.org/10.47405/mjssh.v10i9.3546>

ABSTRAK

Mata pelajaran Sejarah merupakan komponen penting dalam pendidikan, iaitu berperanan membentuk jadi diri bangsa. Seiring dengan perkembangan zaman, pendidikan Sejarah juga dapat memupuk nilai patriotisme, terutamanya dalam kalangan generasi muda. Namun begitu, pengajaran mata pelajaran Sejarah di sekolah menengah masih berhadapan dengan pelbagai isu, terutamanya dari aspek pendekatan pengajaran yang digunakan oleh guru semasa sesi pengajaran di bilik darjah. Oleh itu, tujuan kertas konsep ini meninjau integrasi pendekatan didik hibur dalam pengajaran dan pembelajaran Sejarah sebagai satu alternatif bagi mengatasi isu ataupun kekangan. Kertas konsep ini menggunakan pendekatan kualitatif tidak empirikal yang memfokuskan kepada analisis kandungan melalui sumber sekunder seperti jurnal akademik dan artikel ilmiah serta tidak terdapat sebarang pengumpulan data. Namun, tahap keberkesanan pelaksanaan didik hibur akan bergantung kepada latihan profesional guru, sokongan pihak pentadbir dan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) serta penyediaan kelengkapan infrastruktur yang mencukupi. Kertas konsep ini mencadangkan beberapa langkah bagi memperkukuhkan kaedah didik hibur dalam mata pelajaran Sejarah bagi membentuk pelajar yang motivasi dan cemerlang serta sejajar dengan aspirasi pendidikan abad ke-21.

ABSTRACT

History as subject an important component in education, helping to shape the nation's identity. As time progresses, History education also encourages patriotism, especially among the younger generation. The teaching of History at secondary school will face a various challenges, particularly in terms of instructional approaches employed

by teachers during classroom. Therefore, the purpose of this concept paper is to examine the integration of edutainment approaches in teaching and learning History as an alternative to address these issues and limitations. This concept paper is a non-empirical qualitative approach, focusing on content analysis using secondary sources such as academic journals and articles, without involving any data collection. However, the effectiveness of edutainment implementation depends on several factors, including professional training for History teachers, strong support from school administrators and Ministry of Education Malaysia (MOE), as well as the provision of adequate infrastructure. This concept paper suggests several ways to improve the use of edutainment in History, with the goal of helping students become motivated and high performing students in line with 21st century education goals.

Sumbangan/Keaslian: Kajian ini mencadangkan pengintegrasian pendekatan didik hibur dalam pendidikan Sejarah sebagai alternatif untuk mengatasi masalah yang dihadapi oleh pelajar. Dengan pendekatan sebegini, diharapkan sesi pembelajaran Sejarah menjadi lebih menarik sekaligus meningkatkan motivasi pelajar.

1. Pengenalan

Dalam pembentukan generasi yang berwawasan, mata pelajaran Sejarah merupakan salah satu subjek yang penting dalam sistem pendidikan kerana ia dapat menyemai semangat patriotisme, cinta akan tanah air, membentuk identiti diri serta mempunyai kefahaman terhadap proses pembentukan negara. Maka dengan itu, mata pelajaran ini sering dianggap sebagai subjek yang membosankan dan sukar difahami, terutamanya oleh pelajar sekolah rendah dan menengah. Kajian yang dijalankan oleh [Abdul Talib et al. \(2019\)](#), telah menunjukkan bahawa mata pelajaran Sejarah merupakan salah satu subjek yang kurang mendapat sambutan dalam kalangan pelajar sekolah kerana mereka sudah maklum bahawa subjek tersebut hanya perlu lulus bagi memenuhi syarat peperiksaan sahaja. Seterusnya, kajian yang dilaksanakan oleh [Othman \(2023\)](#), juga menyokong bahawa mata pelajaran Sejarah perlu diberi perhatian lebih kerana telah meletakkan syarat wajib lulus sejak tahun 2013. Oleh sebab itu, kaedah pengajaran yang lebih efektif dan inovatif perlu diperkenalkan bagi mengatasi ketidakminatan pelajar terhadap mata pelajaran Sejarah serta pendidik perlu menyuaikan gaya pembelajaran mengikut tahap kebolehan mereka agar meningkatkan minat terhadap subjek tersebut ([Abdul Talib et al., 2019](#)).

Ini jelaskan, timbul isu sebegini disebabkan pendekatan pengajaran konvensional yang terlalu berpusatkan satu hala dan kurang melibatkan pelajar dalam proses pembelajaran ([Lui & Anuar, 2021](#); [Kaviza, 2020](#)). Sebagai satu analogi muncul keperluan untuk meneroka kaedah pengajaran yang lebih interaktif dan menarik bagi meningkatkan tahap minat pelajar terhadap mata pelajaran Sejarah. Dalam usaha yang berterusan oleh pihak Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) bagi memperkasakan proses pengajaran dan pembelajaran Sejarah yang lebih menarik perhatian semua pelajar dengan menggunakan pendekatan didik hibur sebagai salah satu pendekatan alternatif yang berkesan. Selain itu, pendekatan ini menggabungkan elemen hiburan seperti permainan, muzik, lakonan, video interaktif dalam proses pengajaran dan pembelajaran. Melalui kaedah ini, manfaat yang diperoleh kepada pelajar adalah melibatkan diri secara aktif,

menjadikan pembelajaran lebih menyenangkan dan bermakna. Penerapan elemen didik hibur dalam sesi PdPc bukan sahaja dapat menarik perhatian pelajar, malah sekaligus berupaya meningkatkan tahap pemahaman terhadap isi kandungan tentang Sejarah dengan lebih berkesan, interaktif dan menarik.

Menurut pendapat daripada [Kusnun dan Ismial \(2016\)](#) menjelaskan pendekatan didik hibur dalam PdP akan melibatkan pelbagai aktiviti yang interaktif seperti lakonan, nyanyian, bercerita dan dilaksanakan dalam suasana yang santai. Ini juga disokong oleh pendapat daripada [Mohd Nor dan Abdul Razak \(2024\)](#), menyatakan penggunaan elemen didik hibur adalah salah satu kaedah yang melibatkan pelbagai jenis kecerdasan pelajar. Seterusnya, kecerdasan yang diterapkan termasuk verbal, naturalis, logik-matematik, linguistik, muzik, interpersonal, kinestetik dan intrapersonal. Berdasarkan pernyataan [Ahmad dan Othman \(2020\)](#), menjelaskan makna didik hibur adalah pelaksanaan proses pendidikan yang akan menggabungkan elemen hiburan dalam pembelajaran. Pelaksanaan pendekatan sebegini dapat melibatkan pelajar secara aktif di dalam bilik darjah dan mengurangkan kebosanan mereka terhadap subjek Sejarah.

1.1. Objektif Kajian

- i. Menenal pasti isu dan kekangan yang terdapat dalam pengajaran mata pelajaran Sejarah di sekolah menengah.
- ii. Menganalisis implikasi positif bagi pendekatan didik hibur dalam mata pelajaran Sejarah.
- iii. Menyatakan langkah-langkah yang strategik bagi meningkatkan penggunaan didik hibur dalam mata pelajaran Sejarah di sekolah menengah.

2. Metod Kajian

Kajian ini menggunakan pendekatan kualitatif tidak empirikal dan penulisan ini memberi tumpuan kepada kertas konsep. Maka dengan itu, tidak terdapat sebarang mengumpul data dalam kajian tersebut. Seterusnya, pendekatan ini hanya berpandukan analisis kandungan dan melibatkan sumber sekunder dari jurnal akademik serta artikel ilmiah. Pendekatan sebegini sesuai bagi merangka strategi pedagogi bagi meningkatkan penggunaan didik hibur dalam mata pelajaran Sejarah, seiring dengan keperluan abad ke-21.

3. Hasil Kajian

3.1. Kekangan dan Isu Pengajaran Sejarah

Sudah terang lagi bersuluh bahawa mata pelajaran Sejarah sering menghadapi beberapa isu yang menyebabkan pencapaian akademik kurang memuaskan. Antara isu utama yang dihadapi oleh pelajar dan guru iaitu kebergantungan terhadap kaedah hafalan, kebergantungan terhadap buku teks dan keterbatasan penggunaan teknologi dalam bilik darjah.

3.1.1. Penggunaan Kaedah Hafalan Secara Dominan

Pengajaran Sejarah di kebanyakan sekolah masih menggunakan pendekatan kaedah hafalan sebagai strategik utama bagi menyampaikan isi kandungan. Dalam kajian [Abd Rahman dan Ahmad \(2024\)](#), menyatakan masih terdapat guru kurang dalam

pendekatan baharu dan lebih selesa dengan kaedah tradisional. Ini jelaslah guru hanya memberi tumpuan tentang peristiwa, tarikh, tokoh dan fakta tanpa memahami secara terperinci. Ini terbukti dalam kajian yang dilaksanakan oleh [Abd Rahman dan Ahmad \(2024\)](#), menyatakan pembelajaran Sejarah masih menggunakan teknik syarahan dan hafalan semata-mata tanpa menggunakan pendekatan yang lebih interaktif. Justeru itu, dapat diperlihatkan penekanan hanya dari aspek kognitif iaitu bertujuan menjawab soalan peperiksaan semata-mata dan kurang pendedahan kepada kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT).

3.1.2. Keterbatasan Penggunaan Teknologi

Dalam arus pemodenan pendidikan, kemajuan teknologi dalam pendidikan semakin berkembang dari semasa ke semasa malah masih terbatas bagi sekolah yang berada di kawasan luar bandar. Antara kekangan paling ketara yang dihadapi oleh pihak guru dan sekolah iaitu ketiadaan sumber dan kemudahan asas yang mencukupi bagi pelaksanaan didik hibur. Merujuk penyelidikan yang telah dibuat oleh [Hisamudin \(2019\)](#), memaparkan dominasi sekolah yang berada di kawasan luar bandar sering berdepan dengan isu seperti gangguan bekalan elektrik, internet yang lemah dan peralatan digital tidak mencukupi. Ini tuntasnya, situasi sebegini akan menjadi halangan kepada guru untuk melaksanakan aktiviti yang berasaskan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) seperti kuiz digital, video animasi dan gamifikasi pembelajaran. Di samping itu, guru tidak berupaya menggunakan platform pembelajaran interaktif yang memerlukan kestabilan internet seperti Quizizz, Kahoot dan Wordwall. Rentetan daripada itu, kekangan tersebut turut menambah beban kepada guru yang bertekad mengintegrasikan teknologi secara optimum dalam pembelajaran di bilik darjah.

3.1.3. Kebergantungan Buku Teks

Dari era tradisional sehinggalah zaman moden, buku teks dijadikan panduan rujukan utama oleh guru kerana dianggap sumber yang lengkap, sahih dan selaras dengan Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) bagi menyampaikan mata pelajaran Sejarah. Merujuk kajian yang dilakukan oleh [Zakaria dan Janan \(2022\)](#), menunjukkan majoriti pendidik berpandukan buku teks sebagai sumber medium utama bagi menyampaikan isi kandungan penting kepada pelajar sekolah. Berdasarkan pandangan daripada [Abdul Aziz et al. \(2024\)](#), menjelaskan bahawa faktor utama yang dihadapi oleh pelajar ialah pendekatan dari guru yang hanya fokus buku teks dan cara penyampaian bentuk syarahan. Justeru itu, pendapat daripada [Abdul Talib et al. \(2023\)](#), menegaskan penggunaan buku teks secara berlebihan akan mengekang kreativiti guru dan pelajar. Jika semua pelajar hanya bergantung 100% terhadap buku teks akan mengehadkan aktiviti inkuiri ([Kaviza et al., 2019](#)). Terdapat pelbagai persepsi terhadap penggunaan buku teks Sejarah dalam PdPC. Hasil daripada beberapa penyelidikan telah mengatakan mata pelajaran sering dilabel sebagai membosankan dan tidak menarik kerana kandungan buku teksnya yang terlalu konvensional. Merujuk kepada kajian yang dilaksanakan oleh [Sirajuddin, Ahmad dan Dahalan \(2022\)](#), menghuraikan bahawa penggunaan buku teks secara dominan akan menyebabkan pelajar-pelajar akan lebih bersikap stereotaip dan kurang inovasi apabila buku teks digunakan secara berlebihan. Secara kesimpulannya, buku teks Sejarah amat penting sebagai bahan rujukan tetapi jika digunakan sepenuhnya tanpa sebarang aktiviti lain akan menjadikan pembelajaran pasif, kaku dan tidak melibatkan semua pelajar secara aktif.

3.2. Implikasi Positif Integrasi Pendekatan Didik Hibur dalam Mata Pelajaran Sejarah

Dalam era pemodenan teknologi terkini, pendekatan didik hibur semakin mendapat perhatian secara meluas terutamanya dalam dunia pendidikan kerana ia memberi manfaat dalam meningkatkan kualiti pengajaran termasuklah dalam mata pelajaran Sejarah. Seterusnya, pengaplikasian pendekatan ini menjadikan pengajaran yang lebih menarik dan mampu meningkatkan motivasi serta mendorong penglibatan pelajar secara aktif semasa sesi pengajaran. Sehubungan dengan itu, pelbagai implikasi positif dapat dikesan jika penerapan didik hibur dalam pengajaran Sejarah seperti dibawah:

3.2.1. Meningkatkan Motivasi dan Minat

Merentasi perkembangan zaman digital, pendekatan didik hibur dalam pengajaran Sejarah dan mata pelajaran lain telah memaparkan tahap keberkesanan bagi meningkatkan minat dan motivasi pelajar secara lebih konsisten. Menurut pernyataan dalam kajian yang dibuat oleh [Ooi Wan et al. \(2023\)](#), pengaplikasian kaedah didik hibur bukan sahaja dapat menarik minat pelajar, malah turut berupaya menyemai perasaan empati dalam diri mereka melalui peristiwa Sejarah yang dipelajari. Dalam kajian tersebut turut menyatakan penglibatan pelajar dalam pelbagai aktiviti yang menyeronokkan seperti lakonan sejarah, kuiz serta video pendidikan akan membantu mereka menghayati peristiwa sejarah dengan lebih mendalam. Seterusnya, kajian yang dibuat oleh [Owing Ji et al. \(2018\)](#), pendekatan didik hibur menjadikan suasana yang santai dan menyeronokkan melalui beberapa elemen seperti kelakar, muzik, lakonan dan estetik yang mampu menarik minat pelajar untuk fokus dalam bilik darjah. Walaupun kajian ini dilaksanakan dalam pembelajaran Bahasa Melayu, hasil dapatan tersebut boleh diaplikasikan dalam mata pelajaran Sejarah kerana prinsip asas adalah sama, iaitu untuk menarik minat dan penglibatan pelajar secara aktif di bilik darjah ([Owing Ji et al., 2018](#)). Selain itu, hasil kajian yang dijalankan oleh [Abdul Raffar dan Tahar \(2022\)](#), terhadap pelajar Pendidikan Khas telah menunjukkan kaedah didik hibur mampu menjadikan pemangkin dalam meningkatkan minat dan motivasi mereka untuk terlibat secara aktif semasa belajar di bilik darjah. Oleh yang demikian, penerapan aktiviti secara interaktif dapat menarik perhatian pelajar Pendidikan Khas serta menjadikan pengajaran yang lebih menyeronokkan berbanding kaedah tradisional ([Abdul Raffar & Tahar, 2022](#)).

3.2.2. Menggalakkan Penglibatan Pelajar Secara Aktif

Dalam arus pendidikan abad ke-21, pelaksanaan pendekatan didik hibur di sekolah terutamanya dalam pengajaran Sejarah berupaya menggalakkan penglibatan semua pelajar secara lebih aktif semasa sesi pembelajaran. Berdasarkan dapatan kajian yang dibuat oleh [Owing Ji et al. \(2018\)](#), suasana pembelajaran yang menghiburkan dapat meredakan kebimbangan pelajar terhadap topik yang sukar dan menjadikan mereka lebih bersedia untuk terlibat secara aktif dalam pelbagai aktiviti yang dianjurkan oleh guru. Justeru itu, pendekatan ini bukan sahaja mampu menggalakkan semua pelajar untuk berinteraksi malah ia memberi mereka peluang untuk menyuarakan pendapat masing-masing dengan penuh keyakinan. Terdapat beberapa kajian yang menunjukkan bahawa pelajar yang aktif akan lebih cenderung untuk mengingat maklumat yang diterima sepanjang proses pembelajaran.

3.2.3. Memupuk Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT)

Menurut pandangan daripada [Ahamad, Bakar dan Juhary \(2022\)](#), menjelaskan bahawa pendekatan didik hibur juga dapat memupuk Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) dalam kalangan pelajar sekolah rendah dan menengah. Antara contoh, aktiviti seperti simulasi sejarah, kerja khusus, perbincangan akan mendorong pelajar untuk membuat analisis, mencipta idea baharu dan menilai berasaskan informasi yang diperoleh. Pendekatan kaedah sebegini selari dengan keperluan pembelajaran abad ke-21 yang telah menekankan keupayaan pelajar untuk berfikir secara kreatif dan kritis. KBAT dalam konteks pembelajaran subjek Sejarah boleh diterapkan pelbagai jenis bentuk soalan seperti perbandingan, andaian, impak sesuatu peristiwa ataupun penilaian terhadap tindakan tokoh. Melalui penerapan soalan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT), pelajar tidak sekadar dilatih untuk hafal fakta semata-mata tetapi memberi peluang untuk mereka melihat hubungan masa dahulu dengan perkembangan tamadun manusia terkini. Apabila guru memberi peluang untuk pelajar berfikir secara mendalam serta kebebasan dalam mengemukakan pandangan akan memberi manfaat seperti meningkatkan penglibatan kognitif serta memperkukuhkan kemahiran berkomunikasi dalam diri mereka.

3.2.4. Menyokong Pendekatan Pembelajaran Berpusatkan Pelajar

Pendekatan didik hibur yang diterapkan oleh guru secara langsung akan menyokong konsep pembelajaran berpusatkan pelajar serta penglibatan mereka secara aktif. Guru perlulah sebagai fasilitator yang membimbing pelajar kearah pencapaian objektif pembelajaran yang telah ditetapkan. Berdasarkan kajian yang dilaksanakan oleh [Jailani et al. \(2020\)](#), menjelaskan penggunaan elemen hiburan seperti permainan, muzik dan pelbagai aktiviti berasaskan pelajar akan menjadikan suasana pembelajaran yang seronok sekali gus dapat mengalihkan tumpuan daripada berpusatkan guru kepada berpusatkan pelajar. Ini jelaslah, kaedah didik hibur memberi ruang kepada semua pelajar untuk berinteraksi, menyuarakan pendapat serta berkerjasama dalam meneroka pengetahuan secara berkumpulan dan sendiri. Dalam konteks pengajaran mata pelajaran Sejarah, aktiviti secara berkumpulan ataupun permainan peranan dapat membantu pelajar membina pemahaman mereka sendiri tentang topik yang dibincangkan oleh guru. Pendekatan berpusatkan pelajar bukan sahaja dapat memupuk rasa bertanggungjawab malah membina kemahiran insaniah seperti komunikasi, kebolehan memimpin dan keupayaan pemikiran kritis dalam pelbagai keadaan.

4. Cadangan Meningkatkan Penggunaan Didik Hibur dalam Mata Pelajaran Sejarah

Disebabkan wujudnya beberapa kekangan, isu dan keterbatasan dalam pelaksanaan didik hibur dalam mata pelajaran Sejarah di sekolah rendah dan menengah. Maka dengan itu, beberapa langkah proaktif perlu dilaksanakan bagi mengatasi masalah yang dihadapi oleh guru dan pelajar. Antara cadangan yang boleh dilaksanakan adalah seperti berikut:

4.1. Latihan Profesional kepada Guru Sejarah

Latihan profesional yang berterusan perlu dititik beratkan oleh guru Sejarah bagi mengaplikasikan didik hibur secara berkesan. Antara latihan profesional seperti seminar, bengkel dan kursus perlu diterapkan agar guru mendapat pendedahan

pelbagai kaedah pembelajaran seperti lakonan, media interaktif dan pembelajaran berasaskan permainan. Menurut pandangan daripada [Rahman et al. \(2025\)](#), guru yang memiliki kompetensi dan profesionalisme yang tinggi dapat menjamin keberkesanan dalam sesi pengajaran dan pembelajaran serta mencetus inspirasi kepada pelajar. Berdasarkan pandangan [Saili et al. \(2025\)](#), menjelaskan bahawa pengalaman mengajar turut juga penting dalam membentuk amalan pedagogi serta kecekapan seseorang guru dari aspek teknologi. Menurut dapatan kajian yang dilaksanakan oleh [Mohd Nawi et al. \(2020\)](#), turut menyokong dapatan diatas iaitu wujud perbezaan kaedah yang digunakan oleh guru baharu (1 hingga 3 tahun pengalaman), guru pertengahan (4 hingga 10 tahun) dan guru berpengalaman (lebih 10 tahun) pula lebih praktikal serta inovatif semasa sesi pengajaran dan pembelajaran. Hal ini terbutkilah bahawa latihan professional perlu bersesuaian dengan pengalaman seseorang guru tersebut agar mereka dapat mengaplikasikan kaedah ataupun pendekatan yang relevan dengan generasi masa kini yang celik dengan teknologi maklumat.

4.2. Integrasi Teknologi Secara Strategik

Pelaksanaan Dasar Pendidikan Digital merupakan satu inisiatif yang strategik oleh kerajaan bagi memperkasa ekonomi digital negara. Dasar ini dapat merapatkan jurang digital serta menekankan peningkatan profesional warga pendidik ([Mad Nordin et al., 2023](#)). Seterusnya, pendekatan didik hibur wajar diterapkan dengan lebih terperinci dalam mata pelajaran Sejarah melalui integrasi teknologi digital. Menurut pandangan daripada [Abdul Talib et al. \(2019\)](#), menyatakan penggunaan multimedia yang terkini akan menjadikan pendekatan pembelajaran yang berkesan bagi meningkatkan mutu pengajaran selaras dengan Falsafah Pendidikan Kebangsaan bagi melahirkan generasi yang seimbang dari segi intelek, emosi, jasmani dan rohani. Menurut pendapat daripada [Barudi et al. \(2024\)](#), integrasi teknologi dalam pengajaran Sejarah telah mengubah pendekatan tradisional kepada pembelajaran yang lebih moden. Selain itu, penggunaan sumber digital dalam pengajaran Sejarah adalah revolusi yang membolehkan guru yang bergantung kepada bahan bercetak kepada imej, teks serta bahan digital semasa dalam bilik darjah ([Ramakrishnan & Abdullah, 2012](#)). Semua pihak guru perlu mempunyai pendedahan dalam penggunaan teknologi iaitu aplikasi kuiz interaktif seperti Quizizz serta Kahoot, simulasi sejarah, video pendek dan lain-lain lagi. Kesimpulannya, penggunaan teknologi yang tepat di dalam bilik darjah mampu membantu meningkatkan daya ingatan mereka dan tahap pemahaman fakta Sejarah dengan lebih terperinci.

4.3. Sokongan daripada Pihak Sekolah dan Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM)

Sokongan dan bimbingan daripada pihak sekolah dan KPM amat digalakkan bagi memastikan pelaksanaan didik hibur dilaksanakan secara konsisten. Pihak KPM perlulah menyediakan bajet khas bagi kepada setiap sekolah agar guru boleh menyediakan bahan bantu mengajar yang relevan dengan keperluan mata pelajaran Sejarah. Menurut pernyataan yang dilakukan oleh [Hanapiah dan Mohd Rusli \(2023\)](#), menjelaskan bahawa sokongan yang berterusan termasuklah penyediaan pembelajaran yang moden dan kemudahan yang lengkap seperti komputer, 'smart board' serta pelbagai gajet digital bagi kegunaan soalan ujian dan kuiz. Berdasarkan kajian [Ramakrishnan dan Abdullah \(2012\)](#), menyatakan pentadbir sekolah perlu memastikan kemudahan prasarana ICT sentiasa dipertingkatkan agar guru dapat memanfaatkan sumber digital Sejarah. Inisiatif sebegini bukan sahaja membantu guru malah pengajaran lebih berkesan dan menarik

serta dapat meningkatkan motivasi pelajar (Hanapiah & Mohd Rusli, 2023). Secara kesimpulannya, sokongan serta penyediaan infrastruktur yang lengkap mampu meningkatkan kualiti pengajaran Sejarah serta melahirkan pelajar yang cemerlang dalam akademik.

5. Rumusan

Secara kesimpulannya, pendekatan didik hibur dalam mata pelajaran Sejarah merupakan satu inisiatif yang relevan dengan generasi masa kini bagi menangani isu kebosanan pelajar serta mencetus penglibatan secara aktif semasa di bilik darjah. Elemen didik hibur seperti lakonan, permainan digital dan teknologi bukan sahaja mampu menarik perhatian pelajar malah membentuk pembelajaran berpusatkan pelajar sekaligus memupuk kemahiran berfikir aras tinggi (KBAT). Namun, tahap keberkesanan pendekatan ini bergantung kepada kompetensi guru tersebut, sokongan pihak pentadbir serta kemudahan infrastruktur yang lengkap. Tambahan pula, terdapat pelbagai kajian empirikal yang mengaplikasikan didik hibur dalam pengajaran telah terbukti impak yang positif dari segi motivasi dan pencapaian akademik pelajar. Oleh itu, kerjasama yang erat diantara Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) dengan pentadbir sekolah mampu mentransformasikan mata pelajaran Sejarah dalam suasana belajar yang kondusif, berdaya saing, inovatif serta memperkukuhkan daya tarikan sepanjang sesi pembelajaran.

Kelulusan Etika dan Persetujuan untuk Menyertai Kajian (*Ethics Approval and Consent to Participate*)

Tidak berkenaan.

Penghargaan (*Acknowledgement*)

Penulisan kertas konsep ini dijalankan pertama kali dalam penyediaan tesis sarjana. Penulis ingin merakamkan ribuan terima kasih kepada pensyarah di Falkulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) atas sokongan dan bimbingan.

Kewangan (*Funding*)

Penulisan kertas konsep ini tidak menerima sebarang tajaan dan dana.

Konflik Kepentingan (*Conflict of Interest*)

Penulis mengesahkan tiada sebarang konflik kepentingan yang berkaitan dalam penyelidikan, penulisan atau penerbitan kajian ini.

Rujukan

- Abd Rahman, F. I & Ahmad, A. (2024). Cabaran guru menggunakan bahan elektronik dalam proses pengajaran dan pembelajaran Sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 9(2), e002701-e002701.
- Abdul Aziz, N., Ahmad, A., & Othman, N. (2024). Kekerapan Penggunaan buku teks dengan strategi pengajaran dan pembelajaran sekolah rendah dalam mata

- pelajaran Sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*, 9(1), 1-16. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v9i1.2677>
- Abdul Raffar, R., & Tahar, M. M. (2022). Teraputik dalam didik hibur menarik minat belajar Bahasa Melayu murid pendidikan khas. *Jurnal Dunia Pendidikan*, 4(3), 95-105. <https://doi.org/10.55057/jdpd.2022.4.3.9>
- Abdul Talib, N. S., Abdul Ghani, K., & Yusuff, N. A. (2019). Penggunaan multimedia dalam mata pelajaran sejarah. *International Online Journal of Language, Communication, and Humanities*, 2(2), 86-98.
- Abdul Talib, N. S., Abdul Ghani, K., & Yusuff, N. A. (2023). Keberkesanan aktiviti pembelajaran sejarah di muzium: Satu kajian kes, *Journal of Malaysian Studies*, 41(2), 267-290. <https://doi.org/10.21315/km2023.41.2.13>
- Ahamad, M. A., Bakar, E. W., & Juhary, J. (2022). Kemahiran berfikir aras tinggi melalui pendekatan konstruktivisme dalam pengajaran seni bahasa. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities*, 7(7), e001597. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i7.1597>
- Ahmad, N. & Othman, S. (2020). Penggunaan kaedah didik hibur dalam pengajaran kemahiran membaca guru bahasa Melayu sekolah rendah. *International Journal of Education and Training (InJET)*, 6(2), 1-11. <http://dx.doi.org/10.6007/IJARPED/v13-i3/22265>
- Barudi, N., Todilo, A. L., Uaneto, M. J., Rasyid, M., Rasyid, T., Rahmat, E. P. F., & Dukalang, M. (2024). Pemanfaatan teknologi informasi dalam merancang pembelajaran Sejarah yang menarik. *Complex: Jurnal Multidisiplin Ilmu Nasional*, 1(1), 13-18.
- Hanapiah, N., & Mohd Rusli, N. F. (2023). Pelaksanaan didik hibur oleh guru bagi pengajaran simpulan bahasa dalam kalangan murid sekolah rendah, *LSP International Journal*, 10(2), 61-78.
- Hisamudin, N. A. I. (2019). *Penggunaan kaedah didik hibur untuk pembelajaran matematik dalam kalangan murid Sekolah Rendah Taman Sri Rampai* [Doctoral dissertation, University of Malaya]. <http://studentsrepo.um.edu.my/10984/>
- Jailani, N., Cindy Tan, S. N., Latih, R., Ismail, A., Muda, Z., Abu, M., Bakar, Rambely, A. S., Yusof, M., & Md Yatim, N. (2020). Reka bentuk aplikasi multimedia berasaskan kinect untuk pembelajaran peribahasa melayu. *AJTLHE: ASEAN Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 12(2), 152-176.
- Kaviza, M. (2020). Motivasi intrinsik dan kemahiran berfikir kritis dalam pembelajaran sejarah berasaskan analisis sumber-sumber teks: Satu kajian faktorial: Intrinsic motivation and critical thinking skill in learning history based on the analysis of text sources: A factorial study. *Jurnal Pendidikan Bitara UPSI*, 13(1), 17-26.
- Kaviza, M., Dahaman, A., Omar, M., & Rosli, R. (2019) Kesan kaedah pembelajaran berasaskan sumber Sejarah terhadap identiti mata pelajaran Sejarah. *Attarbawiy: Malaysian Online Journal of Education*, 3(1), 9-19.
- Kusun, M. Z. & Ismial, A. (2016). Penerapan kaedah didik hibur terhadap motivasi belajar di kalangan murid di sebuah sekolah rendah daerah Kluang. *In Seminar Pendidikan Johor* (pp. 19-20).
- Lui, M. Z. M., & Anuar, A. (2021). Minat murid terhadap gaya, kaedah pengajaran dan pembelajaran guru dalam pendidikan sejarah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 6(2), 211-221.
- Mad Nordin, A. S., Alias, B. S., & Mahamod, Z. (2023). Pendigitalan pendidikan. *Jurnal Penyelidikan Pendidikan dan Teknologi Malaysia (JPPTM)*, 1(1), 66-72.
- Mohd Naw, M. Z., Hashim, A., & Muhamad, N. (2020). Integrasi penggunaan teknologi pelbagai media oleh guru pendidikan Islam di Maahad Yayasan Islam Kelantan. *Journal of Social Sciences and Technical Education (JoSSTEd)*, 1(1), 73-88. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.4107720>

- Mohd Nor, N. A., & Abdul Razak, K. (2024). Penerapan elemen didik hibur melalui modul J-ZIKR di negeri Johor. *International Journal of Education, Psychology and Counseling*, 9(54), 01-16. DOI: 10.35631/IJEPC.953001
- Ooi Wan, Y., Ahmad, R. A., & Dahalan. S. C. (2023). Keberkesanan didik hibur terhadap empati Sejarah dalam kalangan murid tahun empat di Daerah Kota Setar, Kedah. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 7(3), e001326-e001326. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i3.1326>
- Othman, M. W. (2023). Penggunaan lagu tanya sama pokok: topik peranan pemerintah dan rakyat sejarah sekolah menengah. *UnIPSAS Conference and Proceedings*, 1(1), 107-112.
- Owing Ji, S., Md. Sabil, A., & Othman, S. (2018). Tahap pengetahuan dan sikap guru terhadap pendekatan didik hibur dalam pengajaran Bahasa Melayu. *International Journal of Education and Training*, 4(2), 1-9.
- Rahman, F., Caniago, Y. P., & Wildanah, F. (2025). Strategi meningkatkan kompetensi profesional guru untuk meningkatkan mutu sekolah. *Jurnal Ilmu Manajemen dan Pendidikan*, 2(1), 288-294. <https://jurnal.kopusindo.com/index.php/jimp/index>
- Ramakrishnan, R., & Abdullah, S. H. (2012). Penggunaan sumber digital sejarah dalam kalangan guru Sejarah. In *Seminar Kebangsaan Majlis Dekan Pendidikan IPTA* (pp. 7-9)
- Saili, J. Taat, M. S., & Japilan, N. H. A. (2025). Impak pengalaman mengajar terhadap integrasi teknologi dalam pengajaran sirah dan tamadun islam. *Asian People Journal (APJ)*, 8(1), 68-82
- Sirajuddin, M., Ahmad, A. R., & Dahalan, C. S. (2022). Keberkesanan peta pemikiran (i-THINK) terhadap mata pelajaran Sejarah dalam kalangan pelajar tingkatan 2. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities (MJSSH)*, 7(3), e001328. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i3.1328>
- Zakaria, M. Z & Janan, D. (2022). Penggunaan buku teks dan penerimaan ilustrasi dalam kalangan guru dan murid: pendekatan kualitatif dan kuantitatif. *Journal of Research, Policy & Practice of Teachers and Teacher Education*, 12(1), 80-98.